

небезпеки та загрози як базових категорій транспорту і промисловості. - №43, 2013. – С. 142
розкриття сутності економічної безпеки – 149.
підприємства / Ж.С. Костюк // Вісник економіки

*Рецензент д.е.н., професор УкрДАЗТ Кірдіна О.Г.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Назаренко І.Л.*

УДК 658.7:334.716

ОБГРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Устенко М. О., к.е.н., доцент (УкрДАЗТ)

Для створення ефективної мережі та успішного здійснення логістичної діяльності, необхідне проведення ретельного проектування побудови логістичних систем на промислових підприємствах. Стратегічна логістика, виходячи з довгострокових цілей підприємства, здатна істотно змінити всю системну організацію підприємства. Будь-які логістичні перетворення супроводжуються значними витратами, тому вимагають реалізації послідовної і розгорнутої в просторі й часі програми заходів, які одночасно є комплексом необхідних соціально-економічних, організаційно-технічних, інформаційних, правових, кадрових та інших передумов створення повноцінного логістичного забезпечення діючих структур.

Ключові слова: логістика, логістична система, логістичний підхід, підприємство, організаційна структура.

ОБОСНОВАНИЕ НЕОБХОДИМОСТИ ВНЕДРЕНИЯ ЛОГИСТИЧЕСКИХ СИСТЕМ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ

Устенко М. А., к.э.н., доцент (УкрГАЗТ)

Для создания эффективной сети и успешного ведения логистической деятельности необходимо проведение досконального проектирования логистических систем на промышленных предприятиях. Стратегическая логистика, исходя из долгосрочных целей предприятия, способна существенно изменить всю систему организации производства. Любые логистические преобразования сопровождаются значительными затратами, поэтому требуют реализации последовательной и развернутой в пространстве и времени программы действий, которые одновременно являются комплексом необходимых социально-экономических, организационно-технических, информационных, правовых, кадровых и других предпосылок создания полноценного логистического обеспечения действующих структур.

Ключевые слова: логистика, логистическая система, логистический подход, предприятие, организационная структура.

RATIONALE FOR THE IMPLEMENTATION OF LOGISTICS SYSTEMS FOR ENTERPRISE

Ustenko M.O., Candidate of Economic Sciences (USA of RT)

To create an effective network and the successful implementation of logistics activities necessary to conduct a careful design of building logistics systems in the industry. Strategic logistics, based on long-term goals of the company, can significantly change the whole system of the enterprise organization. Any logistic transformation involving significant costs, and therefore requires the implementation of a consistent and deployed in space and time of a program of activities that are both complex of socio-economic, organizational, technical, informational, legal, personnel and other prerequisites for the creation of full-fledged logistics software existing structures. As a relatively new tool management, logistics is a synthesis of many techniques

and principles such traditional areas as marketing, production, finance, transportation. Using logistic concepts allows for tight integration of production, logistics, transport and transfer of information on the movement of goods in a single system.

Keywords: *Logistics, logistic system, logistic approach, enterprise organization structure.*

Постановка проблеми. Складні економічні умови ведення господарської діяльності разом із тенденцією зростання конкуренції на ринку вимагають від підприємств пошуку резервів скорочення витрат. Підприємство на сучасному етапі розвитку розглядається у довготривалих взаємозв'язках з постачальниками сировини та споживачами готової продукції, а також повинно бути частиною логістичної системи для реалізації конкурентних переваг і отримання ефекту від виробничо-комерційної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження сутності поняття «логістична система» висвітлюється у працях багатьох вчених. Зокрема, слід виокремити наступних з них: М Григорьев[1], В. Дикань[2], Т. Загорна [3], О. Зборовська[4], Н. Клунко [6], Є. Крикавський[7], О. Лактинова[8], А. Некрасов[9], Н. Якименко [10], та ін

Виділення невирішених частин загальної проблеми. Разом з тим аналіз публікацій свідчить, що недостатньо уваги приділялося провадженню логістичних систем у виробничо-господарську діяльність підприємств.

Метою статті обґрунтувати необхідність та сучасність впровадження логістичних систем у діяльність підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасні процеси глобалізації світової економіки спричинили посилення конкуренції як на світовому, так і на внутрішньому ринках. Конкурентоспроможність промислових підприємств залежить від правильного підбору видів діяльності, встановлення пропорцій між ними, раціонального розташування компонентів, тобто від повноти і раціональності застосування логістичного підходу.

Реалізація основних принципів організації виробництва призводить до підвищення ефективності роботи підприємства при стійких впливах навколишнього середовища, тоді як здійснення основних і протилежних принципів організації виробництва збільшує ще й внутрішню гнучкість виробництва, тобто здатність оперативної з найменшими витратами адаптуватися до змін виробничої програми, умов на ринку товарів і послуг, норм державного регулювання [1].

Розглянемо проходження логістичних процесів на підприємствах трьох типів: промислового, торговельного і будівельного.

На промисловому підприємстві потік поставок включає сировину, матеріали, комплектуючі, складальні вузли, допоміжні матеріали тощо, що купуються на ринку засобів виробництва. У результаті виробничої діяльності

створюються готові вироби, поширювані по каналах продажу.

За посередництва торгових підприємств ці вироби розподіляються на ринках предметів споживання або засобів виробництва.

В окремих випадках роль готових виробів грають продукти, які відповідно до довгостроковими угодами надходять безпосередньо іншим виробникам.

Торговельні підприємства поповнюються товарами, які потім реалізуються, часто кінцевим одержувачам. Як правило, в ролі останніх виступають певні споживачі, але ними можуть бути промислові, будівельні та інші підприємства. Зазвичай таких клієнтів обслуговують великі оптові бази, які беруть участь в обороті металів, будівельних конструкцій, електрообладнання і т.д.

Своєю специфікою, з точки зору логістичних ланцюгів, володіють будівельні підприємства.

В якості їхніх постачальників виступають виробники або великі постачальники засобів виробництва.

Саме такий продукт може бути предметом продажу певному інвесторові, оскільки готові вироби в будівництві являють собою будівлі, виробничі споруди тощо, саме такий товар вірогідний для продажу певному інвесторові.

На підприємствах кожного з названих типів сфери матеріальних та інформаційних логістичних процесів різні. У зв'язку з чим, крім шаблонних функцій і сфер діяльності, таких як закупівля, транспортування, зберігання, продаж і т.п., на них виконуються характерні або унікальні функції, що сприяє необхідності виробляти певні організаційні рішення і формувати потрібну інфраструктуру. Промислові і торговельні підприємства можуть мати вироблену структуру розподілу, а будівельні підприємства її взагалі не мають. Управління логістичними процесами повинно враховувати конкретні умови роботи певного підприємства [2].

Складністю і різномічним впливом на всю діяльність суб'єкта характеризується логістика підприємства, всі її явища і процеси.

Логістичні процеси тісно пов'язані з функціонуванням підприємства, вони не формують самостійну сферу діяльності, але повинні підкорятися основним цілям підприємства і забезпечувати їх досягнення.

Головна мета підприємства, що відрізняє його від інших господарюючих суб'єктів, називається місією підприємства.

По відношенню до тимчасових рамок мети поділяються на стратегічні, тактичні й оперативні. Хоча кожна область діяльності підприємства може мати власні цілі, локальні цілі повинні підтримувати головну, що приносить додатковий економічний ефект.

В якості цілей можуть висуватися:

- 1) отримання переваг у конкурентній боротьбі за рахунок зміцнення ринкової позиції;
- 2) максимізація фінансового результату на тривалому часовому горизонті;
- 3) збільшення економічного потенціалу;
- 4) збільшення вартості підприємства для акціонерів [3].

Формульовані таким чином цілі не суперечать один одному і дозволяють по – іншому розставити певні акценти.

Уточнення цілей логістичних процесів на підприємстві може спростити досягнення цілей підприємства в цілому; завдання логістики полягає в ефективній реалізації цих цілей.

Логістична діяльність відкриває безліч можливостей для раціоналізації витрат у різних ланках ланцюга.

Широка сфера логістичних процесів, надаючи безпосередній вплив на максимізацію доходів від спільної діяльності підприємств, також може знижувати витрати на неї. Ці два головних напрямки, які впливають на досягнення і утримання переваг у конкурентній боротьбі, відбиваються на фінансовому результаті і на зміцненні ринкових позицій [4].

Ці цілі досягаються логістичною діяльністю і шляхом прямого зниження витрат. Логістика впливає не тільки на формування операційного прибутку, а й на продуктивність ресурсів за рахунок прискорення їх оборотності [5].

Формування ринкових структур і ринкового механізму сприяє поліпшенню логістичних процесів у державах з ринковою економікою.

Використання сучасних досягнень логістики в цих умовах потребує серйозних підготовчих перетворень у виробничих, збугових, науково-технічних, фінансових підрозділах вітчизняних підприємств, а також формування адекватного внутрішнього і зовнішнього ринкового середовища, здатного, щонайменше, не заперечувати нововведення. Без серйозних перетворень у вітчизняних структурах застосування сучасного інструментарію логістики або взагалі неможливе і неефективне, або може породити організаційно-економічний ступор вже сформованих спрощених (архаїчних) господарських форм і методів ведення господарства, які, однак, адекватні примітивізації внутрішньої та зовнішньої економічної середовища і, отже, цілком адаптивні.

Будь-які логістичні перетворення супроводжуються значними витратами, тому вимагають реалізації послідовної і розгорнутої в просторі й часі програми заходів, які одночасно є комплексом необхідних соціально-економічних, організаційно-технічних, інформаційних, правових, кадрових та інших передумов створення повноцінного логістичного забезпечення діючих структур [6].

Для створення ефективної мережі та успішного здійснення логістичної діяльності, необхідне проведення ретельного проектування побудови логістичних систем на промислових підприємствах. Воно зазвичай здійснюється на двох рівнях – стратегічному та оперативному. За допомогою стратегічного проектування визначаються необхідні рівні логістичних послуг, здійснюється розміщення вузлових пунктів зберігання, розраховуються рівні запасів на складах, складаються маршрути і проводиться вибір оптимальних способів транспортування. Другий рівень проектування має короткостроковий або оперативний характер. Він покликаний вирішувати такі поточні проблеми: як відреагувати на різке підвищення транспортних тарифів, як виконати нещодавно отримане замовлення споживача і т. д. Зазвичай ці питання вирішуються в рамках загального стратегічного проекту. Відмінність стратегічної логістики від оперативної полягає не тільки в розширенні горизонту проектування процесів логістизації діючих господарських та інших структур [7].

Висновок. У сучасних умовах виживання підприємств, завоювання ними конкурентних переваг можливі лише за умови їх обов'язкової постійної організаційно - технічної перебудови з метою наближення існуючого виробництва до оптимального проекту, який би відповідав досягнутим рівням знань, техніки, технології, організації та управління виробництвом.

Процес гнучкої адаптації підприємства до постійно мінливих умов ринку, до мінливості податкової політики та методів державного регулювання являє собою ця організаційно - технічна перебудова.

Можливо зробити висновок, що необхідність звернення до логістичного управління промисловим підприємством спричинена:

- 1) ускладненням внутрішньої структури об'єктів управління;
- 2) розширенням зв'язків між підприємствами;
- 3) швидким і безперервним зростанням обсягу інформації;
- 4) нестабільністю навколишнього середовища;
- 5) посиленням конкурентної боротьби.

Безперечною перевагою логістичного підходу управління діяльністю промислових підприємств є спрямування на слабо структуровані проблеми, пошук оптимального варіанта їх вирішення.

Будучи відносно новим інструментом управління, логістика являє собою синтез багатьох методів і принципів таких традиційних сфер діяльності, як маркетинг, виробництво, фінанси, вантажоперевезення. Використання концепцій логістики дозволяє здійснити тісну інтеграцію виробництва, матеріально-технічного забезпечення, транспорту та передачі інформації про рух товарів у єдину систему [8]. У результаті досягається кінцева мета логістичної діяльності: надання всіх матеріалів у відповідній кількості, якості й асортименті до моменту і місця споживання; зниження запасів за рахунок надання повної інформації про можливість швидкого придбання і заміни матеріалів; точне виконання всіх замовлень та надання різноманітних додаткових послуг споживачам.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Григорьев М. Н. Логистика: учеб. пособие [для студентов вузов] / М.Н. Григорьев, А.П. Долгов, С.А. Уваров. — М.: Гардарики, 2006. — 463 с.
2. Дикань В.Л. Основи логістичної інтеграції при формуванні логістичних систем [Текст] / В. Л. Дикань, Я. М. Панчишин // Вісн. економіки транспорту і промисловості: зб. наук. пр. — Х.: УкрДАЗТ, 2009. - № 26. — С.60–63.
3. Загорна Т.О. Управління ризиками в логістичній системі підприємства / Т.О. Загорна, А.В. Ткачова // Економіка Крима. Научно-практический журнал. — 2009. — №27. — С. 89—93.
4. Зборовська О.М. Актуальність використання логістики у виробничо-господарській діяльності підприємств. / Зборовська О.М. // Вестник національного технічного університета «ХПИ» № 5, 2010 р. — С. 36—42.
5. Зборовська О.М. Аналіз факторів впливу на обсяги логістичних витрат/ Зборовська О.М. // Економіка та держава, 2011. — №7 — С. 26—27.
6. Клуно Н.С. Економіко-організаційний механізм логістичних процесів у виробничій сфері: дис.канд. екон. наук / Н.С. Клуно.—Х, 2010. — 182 с.
7. Крикавський Є. Економічний потенціал логістичних систем / Крикавський Є. — Л.: Вид-во ДУ «Львів. політехніка», 1997. — 168 с.
8. Лактионова О.Е. Формирование логистических систем: методология и практика: [монография] / Лактионова О.Е. — Донецк: НАН Украины. Ин-т экономики пром-сти, 2002. — 319 с.
9. Некрасов А.Г. Оценка эффективности логистических систем [Электронный ресурс] / Некрасов А. Г. — Режим доступа: <http://www.integprog.ru>
10. Якименко Н.В. Управління економічним зростанням залізничного транспорту в умовах розвитку транспортного ринку України: [монографія] / Н. В. Якименко; Укр. держ. акад. залізн. трансп. - Х. : УкрДАЗТ, 2012. - 437 с. - Бібліогр.: с. 399-437

*Рецензент д.е.н., професор УкрДАЗТ Компанієць В.В.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Зубенко В.О.*

УДК 658

КОНКУРЕНТНИЙ СТАТУС ПІДПРИЄМСТВА В СИСТЕМІ НАУКОВИХ КАТЕГОРІЙ

Терованесова О.Ю., асистент (НТУ «ХПИ»)

У статті проаналізовано понятійний апарат з проблем формування конкурентного статусу підприємства шляхом встановлення логічного взаємозв'язку між базовими категоріями, що дало можливість розширити теоретико-методичну базу досліджень. Уточнено сутність понять «конкурентна перевага», «конкурентний потенціал», «конкурентна позиція». Обґрунтован підхід у визначенні конкурентного статусу підприємства для відображення оцінки ступеня достатності розвитку стратегічного потенціалу підприємства і умов зовнішнього середовища для підтримки його конкурентних переваг на високому рівні. Доведено, що конкурентний статус є головним елементом при плануванні діяльності та розробці стратегії конкурентоспроможності підприємства.

Ключові слова: конкурентний статус, конкурентна перевага, конкурентний потенціал, конкурентна позиція, конкурентоспроможність підприємства.